

SLOVENSKÁ PSYCHIATRICKÁ SPOLOČNOSŤ (SPsS), o.z. SLS

VÝBOR SPsS SLS:

Michal PATARÁK

PREZIDENT

II. PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A FNŠP F. D.
ROOSEVELTA
BANSKÁ BYSTRICA
E-mail: patarakmichal@gmail.com
vybor.psychiatry@gmail.com

Jozef DRAGAŠEK

VICE-PREZIDENT

I. PSYCHIATRICKÁ KLINIKA LF UPJŠ
KOŠICE
E-mail: jozef.dragasek@upjs.sk

Vanda VALKUČÁKOVÁ

VEDECKÝ SEKRETÁR

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA LFUK A UN
BRATISLAVA
E-mail: vanda.valkucakova@gmail.com

Igor RIEČANSKÝ

CENTRUM EXPERIMENTÁLNEJ MEDICÍNY

SAV
PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN
BRATISLAVA
E-mail: igor.riecansky@savba.sk

Boris BODNÁR

CPLDZ

KOŠICE

E-mail: bodnarb@centrum.sk

Miroslav GROHOL

PSYCHIATRICKÉ ODDELENIE

NsP Sv. JAKUBA

BARDEJOV

E-mail: miro.grohol@gmail.com

Martin VANČO

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN

BRATISLAVA

E-mail: martinj.vanco@gmail.com

Eva KATRLÍKOVÁ

KLINIKA DETSKEJ PSYCHIATRIE LFUK

A NÚDCH

BRATISLAVA

E-mail: eva.katrlikova@nudch.eu

Dagmar BREZNOŠČÁKOVÁ

LEKÁRSKA FAKULTA UPJŠ

KOŠICE

E-mail: dbreznoscakova@gmail.com

DOZORNÁ RADA SPsS SLS:

Barbora VAŠEČKOVÁ

PRESEDA

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN

BRATISLAVA

E-mail: vaseckova@gmail.com

Veronika REŽNÁKOVÁ

PSYCHIATRICKÁ AMBULANCIA

CENTRUM MEMORY

BRATISLAVA

E-mail: veronika.reznakova@gmail.com

Matúš VIRČÍK

PSYCHIATRICKÁ NEMOCNICA

MICHALOVCE

E-mail: vircikmatus@gmail.com

Váž. pani generálna riaditeľka Sekcie zdravia
Doc. MUDr. Adriána Liptáková, PhD, MPH, univ. prof.
Ministerstvo zdravotníctva SR
Limbová 2
P.O. BOX 52
837 52 Bratislava 37

Upozornenie na nedostatočné financovanie ústavnej zdravotnej starostlivosti v odbore psychiatria a žiadosť o systémové zabezpečenie jej ekonomickej udržateľnosti

V mene Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLS sa na Vás obraciame s upozornením na dlhodobý vnímaný problém nedostatočného financovania ústavnej zdravotnej starostlivosti v odbore psychiatria. Tento problém, na ktorý poskytovatelia psychiatrickej starostlivosti upozorňujú už dlhší čas, bol aktuálne potvrdený aj výsledkami prieskumu realizovaného medzi poskytovateľmi psychiatrickej starostlivosti v Slovenskej republike. Výsledky prieskumu poukazujú na závažnú a systémovú nerovnováhu medzi reálnou nákladovosťou poskytovanej starostlivosti a úrovňou úhrad zo strany zdravotných poisťovní.

Z prieskumu hospodárenia poskytovateľov ústavnej psychiatrickej starostlivosti za rok 2024 vyplynulo, že všetky zariadenia, ktoré poskytujú aj akútnu, alebo len akútnu starostlivosť sú v strate, bez ohľadu na právnu formu poskytovateľa (a.s., n.o., príspevkové organizácie s rôznymi zriaďovateľmi), či dokonca príslušnosť ku konkrétnemu ministerstvu. Táto strata sa pohybuje od zariadenia k zariadeniu približne od 200 tisíc do takmer 3 miliónov eur, s priemerom takmer milión na zariadenie. Čím viac lôžok má zariadenie, tým je strata nominálne vyššia. Na jedno lôžko pripadá strata približne 15 tisíc eur ročne, na jednu hospitalizáciu 1038 eur (priemer ošetrovacej doby akútnych oddelení v r. 2024 bol 14 dní).

Dominantným platcom psychiatrickej starostlivosti sú zdravotné poisťovne (až 97 % podielov z výnosov pochádzajú práve od nich). Odhliadnuc od toho, že medzi poisťovňami sú priepastné rozdiely (poisťovne Dôvera a Union platia v prepočte menej než polovicu dennej sadzby VŠZP), ich platby v r. 2024 pokrývali len 50 % až 85 % nákladov. V r. 2024 bola situácia taká, že ani pri 100 % využití lôžok (tzv. obložnosti) by oddelenia, kliniky a nemocnice poskytujúce akútnu psychiatrickú starostlivosť nedokázali generovať zisk, alebo aspoň mať vyrovnaný hospodársky výsledok.

Vláda SR v programovom vyhlásení na roky 2023 až 2027 uznala, že „duševné zdravie je roky zanedbávaná a podceňovaná oblasť“. Je to pravdivé doslovne. Napriek deklarovanému záväzku „riadiť rezort odborne, transparentne a nediskriminačne“ dostupné údaje naznačujú pretrvávajúce významné rozdiely v nastavení financovania psychiatrickej ústavnej starostlivosti. Nepomer platieb na 1 ošetrovací deň medzi odborom neurológia a psychiatria, ktoré majú historicky spoločný koreň, v tom istom zariadení už v predpandemickom období bol 2:1, a doposiaľ je bežná neurologická starostlivosť systémom DRG platieb hrazená v prepočte za jeden ošetrovací deň vo výške viac ako 300 eur, a akútne psychiatrické lôžka sumou od 140 do 235 eur (priemer 189,30 €), chronické od 97 do 119 eur (priemer 105,65 €). Aktuálne prebieha druhá fáza prieskumu s dopĺňaním údajov za rok 2025, ktorý však bol významne ovplyvnený prebiehajúcimi rekonštrukciami.

Domnievame sa, že súčasné nastavenie systému je natoľko nevýhodné, že ani pri

dlhodobo zvrátiť finančný úpadok psychiatrických pracovísk. Upozorňujeme, že platobný deficit je za uplynulých 10 rokov rádo vo vyšší, ako to, čo psychiatrické zariadenia dostali cestou komponentu 12 z Plánu obnovy a odolnosti počas rekonštrukcií. Naopak, keby MZ SR ako kľúčový orgán zodpovedný za nastavenie pravidiel v zdravotníctve dokázal účinne riadiť financovanie „prísne nediskriminačne“, tak by každé zo psychiatrických zariadení pri platbách rovnakých, aké má neurológia pri prepočítaní na jeden deň, dokázalo generovať zisk a realizovať výstavbu vo vlastnej réžii.

Na základe uvedených zistení možno konštatovať, že súčasný model financovania ústavnej psychiatrickej starostlivosti je dlhodobo neudržateľný a vedie k systematickej ekonomickej strate poskytovateľov akútnej starostlivosti, ktorá môže byť pre jednotlivých poskytovateľov likvidačná. Tento stav nie je možné vysvetliť primárne neefektívnosťou alebo nadmernými nákladmi na strane poskytovateľov, ale predovšetkým nedostatočnou úrovňou úhrad zo strany zdravotných poisťovní, ktoré nereflektujú reálnu nákladovosť poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

Slovenská psychiatrická spoločnosť SLS preto považuje za nevyhnutné pristúpiť k systémovým opatreniam, ktorých cieľom by malo byť najmä:

1. dorovnanie úhrad za akútnu psychiatrickú starostlivosť na úroveň porovnateľnú s inými akútnymi medicínskymi odborními,
2. prehodnotenie úhradových mechanizmov, respektíve zmenu platieb z paušálnych hospitalizačných platieb na platby za ošetrovací deň, respektíve na platby odzrkadľujúce reálne náklady,
3. zavedenie transparentných a zrozumiteľných pravidiel financovania jednotlivými zdravotnými poisťovňami,
4. zohľadnenie dynamického rastu nákladov v nastavovaní jednotlivých úhradových mechanizmov.

Zabezpečenie ekonomickej udržateľnosti poskytovania ústavnej psychiatrickej starostlivosti je nevyhnutné pre zachovanie dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti pre psychiatrických pacientov. Uvedená kritická situácia je v priamom kontraste s potrebou zvýšiť investície do psychického zdravia obyvateľstva v rámci potrieb súčasného verejného zdravia, ale aj v duchu podpísaného Memoranda o spolupráci medzi MZ SR a Slovenskou psychiatrickou spoločnosťou z roku 2022.

Obávame sa, že čas do uzatvárania nových zmlúv poskytovateľov s poisťovňami je prikrátky. Preto prosíme o urgentné riešenie situácie v odbore, ktorý sa prepadá súčasne na mnohých frontoch. Tento prepad je priamym dôsledkom veľmi nízkych výdavkov na duševné zdravie. Podľa Útvary hodnoty za peniaze MF SR a podľa OECD totiž patríme na chvost vyspelých krajín.

Slovenská psychiatrická spoločnosť SLS je pripravená poskytnúť Ministerstvu zdravotníctva SR podrobnejšie analytické podklady a aktívne participovať na príprave konkrétnych návrhov a riešení.

S úctou,

MUDr. Michal Patarák, PhD.
Prezident SPsS SLS

Odoslané: 23.3.2026

Na vedomie:

Kancelária ministra Kamila Šaška, MSc.

Riaditeľka Odboru modernizácie psychiatrickej a psychologickéj starostlivosti Mgr. Barbora Maliarová, PhD.

SLOVENSKÁ
PSYCHIATRICKÁ
SPOLOČNOSŤ
SLS